

Bryssel, 30. syyskuuta 2025
(OR. en)

9858/1/25
REV 1 ADD 1

Toimielinten välinen asia:
2023/0008(COD)

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750
PARLNAT

NEUVOSTON PERUSTELUT

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEN antamiseksi Euroopan väestö- ja asuntotilastoista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 862/2007 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 763/2008 ja (EU) N:o 1260/2013 kumoamisesta

- Neuvoston perustelut
- Hyväksytty neuvostossa 29. syyskuuta 2025

I JOHDANTO

1. Komissio antoi 20. tammikuuta 2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan väestö- ja asuntotilastoista, asetuksen (EY) N:o 862/2007 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 763/2008 ja (EU) N:o 1260/2013 kumoamisesta¹.
2. Ehdotuksella pyritään luomaan Euroopan väestö- ja asuntotilastoille yhdenmukainen kehys, johon yhdistetään nykyiset väestö- ja muuttoliiketilastot sekä väestö- ja asuntolaskennat. Tavoitteena on parantaa tietojen vertailukelpoisuutta, ajantasaisuutta ja hyödyllisyyttä kaikissa jäsenvaltioissa ja tukea näin väestörakenteen muutokseen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä EU:n toimintapolitiikkoja.
3. Ehdotusta käsiteltiin useissa tilastotyöryhmän kokouksissa.
4. Pysyvien edustajien komitea (Coreper I) hyväksyi neuvotteluvaltuutuksen 21. kesäkuuta 2023 ja pyysi puheenjohtajavaltiota aloittamaan sen pohjalta neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa yhteisymmärrykseen pääsemiseksi ensimmäisessä käsittelyssä.
5. Pysyvien edustajien komitea hyväksyi tarkistetun valtuutuksen² 6. maaliskuuta 2024 ja antoi 7. toukokuuta 2025 ohjeita³ siitä, miten edetä neuvotteluissa parlamentin kanssa.
6. Euroopan parlamentin mietintö hyväksyttiin työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnassa (EMPL) 2. lokakuuta 2023 ja vahvistettiin täysistunnossa 18. lokakuuta 2023. Parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 24. huhtikuuta 2024 hieman ennen Euroopan parlamentin yhdeksännen vaalikauden päättymistä.

¹ ST 5588/23.

² ST 7138/1/24 REV 1.

³ ST 8117/25.

7. Neuvottelut parlamentin kanssa aloitettiin marraskuussa 2023 Espanjan puheenjohtajakaudella, ja ne jatkuivat koko Belgian ja Puolan puheenjohtajakausien ajan. Neuvotteluissa oli tauko maaliskuun 2024 puolestavälistä vuoden 2024 loppuun, aluksi Euroopan parlamentin vaalikauden vaihtumisen vuoksi ja myöhemmin uuden komission nimittämiseen liittyvän työmäärän takia.
8. Neuvoston ja parlamentin neuvotteluryhmät pääsivät alustavaan yhteisymmärrykseen viidennessä kolmikantakokouksessa 12. toukokuuta 2025.
9. Pysyvien edustajien komitea (Coreper I) analysoi lopullista kompromissitekstiä 28. toukokuuta 2025 päästäkseen siitä yhteisymmärrykseen ja vahvisti sen⁴.
10. Euroopan parlamentin EMPL-valiokunta vahvisti poliittisen yhteisymmärryksen 5. kesäkuuta 2025, ja EMPL-valiokunnan puheenjohtaja lähetti 6. kesäkuuta 2025 pysyvien edustajien komitean puheenjohtajalle kirjeen, jossa vahvistettiin, että jos neuvosto hyväksyy asetuksen ensimmäisessä käsittelyssä lingvistijuristien viimeisteltyä tekstin, parlamentti hyväksyy neuvoston kannan toisessa käsittelyssään.

⁴ ST 9153/25.

II ALUSTAVAN YHTEISYMMÄRRYKSEN SISÄLTÖ

11. Euroopan parlamentti ja neuvosto kävivät neuvotteluja päästäkseen yhteisymmärrykseen sellaisesta neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistettavasta kannasta, jonka parlamentti voisi hyväksyä tarkistuksitta toisessa käsittelyssään. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa on otettu täysin huomioon neuvoston ja Euroopan parlamentin saavuttama kompromissi, joka saatiin aikaan Euroopan komission avustuksella.

Väestöpohja

12. Yksi ehdotuksen poliittisesti ja teknisesti hankalimmista kysymyksistä oli väestöpohja. Lopulliseen kompromissiin sisältyy velvoite soveltaa estimointimenetelmiä ainoastaan kansallisen tason kokonaisväestön osalta. Velvoitetta sovelletaan erityisesti kolmeen tilastoiheeseen: ”henkilön perusominaisuudet”, ”henkilön sosioekonomiset ominaispiirteet” ja ”henkilön kotitaloustilanne”. Jäsenvaltiot voivat lisäksi käyttää erityistä mukautusluokkaa, jos saatavilla on tarkempia estimaatteja. Jäsenvaltiot voivat tämän täydentävän mutta vapaaehtoisen mukautusvälineen avulla estimoida väestön kokonaismääriä, vaikka tiedot olisivat puutteellisia. Kun jäsenvaltiot käyttävät erityistä mukautusluokkaa, niiden on selitettävä käyttämänsä menetelmä ja perusteltava mukautusluokan käyttö täydentävissä laaturaporteissa.
13. Eurostat toimittaa neuvostolle määräenemmistöllä tapahtuvan äänestyksen tarpeisiin tiedot kunkin jäsenvaltion kokonaisväestöstä joka vuosi viimeistään 30. syyskuuta jäsenvaltioilta asetuksen liitteen mukaisesti saatujen tietojen perusteella. Jäsenvaltiot voivat tarkistaa lukujaan 1. syyskuuta saakka.

Vaikeasti tavoitettavat väestöryhmät

14. Alustavaan yhteisymmärrykseen on sisällytetty vaikeasti tavoitettavien väestöryhmien määritelmä, jossa viitataan olemassa oleviin esteisiin tiettyjen yksilöiden täysimääräiselle ja edustavalle sisällyttämiselle tilastotietojen keruuseen tai tunnistamiselle siinä. Termi on lisätty johdanto-osaan ja artiklaosaan, jotta saadaan tehokkaammin parannettua tilastojen kattavuutta näiden väestöryhmien osalta.
15. Kompromissitekstissä säädetään kattavuuden parantamiseksi myös pilotti- ja toteutettavuustutkimuksista, joiden avulla on tarkoitus arvioida muun muassa laitoksissa asuvia henkilöitä, asunnottomia henkilöitä, vammaisia henkilöitä ja muita vastaavia henkilöryhmiä koskevien tietojen saatavuutta. Tutkimuksissa, joissa noudatetaan tietosuojavaatimuksia ja joita toteutetaan kansallisten valmiuksien rajoissa, testataan soveltuvia menetelmiä.

Poikkeukset

16. Jos asetuksen tai sen nojalla annettujen delegoitujen säädösten tai täytäntöönpanosäädösten soveltaminen edellyttää merkittäviä mukautuksia kansalliseen tilastojärjestelmään, jäsenvaltio voi pyytää poikkeusta aluksi enintään kolmen vuoden ajaksi ja sen jälkeen vielä kerran enintään kolmen vuoden ajaksi edellyttäen, että pyynnölle on riittävät perusteet.

Suojatoimet

17. Alustavaan yhteisymmärrykseen sisältyy Euroopan väestö- ja asuntopilastojen ominaispiirteisiin mukautettuja laadullisia suojatoimia, joilla varmistetaan, ettei väestötilastoasetuksen ja IESS-asetuksen⁵ nojalla kerätyissä tiedoissa ole turhia päällekkäisyyksiä. Lisäksi kompromissitekstissä suljetaan pois sellaisten tietojen keruu, jotka voidaan luonteensa vuoksi saada ainoastaan suoraan yksittäisiltä henkilöiltä.

⁵ [Asetus \(EU\) 2019/1700 yhteisten puitteiden vahvistamisesta otannalla kerättyihin yksilötason tietoihin perustuvilla henkilöitä ja kotitalouksia koskeville Euroopan tilastoille \(IESS-asetus\).](#)

18. Täytäntöönpanon helpottamiseksi alustavassa yhteisymmärryksessä vahvistetaan yleissääntö, jonka mukaan täytäntöönpanosäädökset on hyväksyttävä vähintään 18 kuukautta ennen asianomaisen viiteajan alkamista. Tähän on kaksi poikkeusta: ensimmäisiä viiteaikoja koskevat täytäntöönpanosäädökset hyväksytään viimeistään 12 kuukautta ennen viiteajan alkamista, ja laskentaa koskevat täytäntöönpanosäädökset hyväksytään vähintään 24 kuukautta ennen viitepäivää.

Kertaluonteinen tiedonkeruu

19. Alustavassa yhteisymmärryksessä luodaan järjestelmällinen mekanismi lisätietojen keruuta varten. Lisätietojen keruulla vastataan odottamattomiin ajankohtaisiin tai kriiseihin liittyviin tilastotarpeisiin, ja siitä säädetään delegoiduilla säädöksillä ja täytäntöönpanosäädöksillä, joista on lisätty maininta 5 artiklaan.
20. Jotta tiedonkeruu olisi suhteellisuusperiaatteen mukaista eikä käynnissä oleva tilastotyö häiriintyisi, sovelletaan seuraavia rajoituksia: a) kertaluonteinen tiedonkeruu saa kestää enintään kolme vuotta, b) kahden peräkkäisen tiedonkeruun välillä on oltava vähintään kaksi vuotta, ja c) kertaluonteinen tiedonkeruu ei saa olla päällekkäinen väestö- ja asuntolaskennan viiteaikojen kanssa.

Liite

21. Liitteessä esitetään tilastolliset vaatimukset, jaksotus, alueellinen taso ja tietojen toimittamisen määräajat toteutettavuuden ja tietojen korkean laadun varmistamiseksi.
22. Kuuden kuukauden jaksoilla ja sosioekonomisia ominaisuuksia koskevilla vuosittaisilla tiedoilla ei katsottu olevan niin suurta tilastollista arvoa, että kansallisille tilastojärjestelmille aiheutuva rasitus olisi perusteltu, joten ne poistettiin.
23. Kompromissitekstissä vahvistetaan, että energiaan liittyviä rakennusten ominaispiirteitä koskevat tiedot kerätään yksinomaan direktiivin (EU) 2024/1275 mukaisista kansallisista tietokannoista. Tällä säännöksellä varmistetaan oikeudellinen selkeys ja vältetään lisäämästä uusia raportointivelvoitteita.

24. Monimutkaisimpien tietokokonaisuuksien – muun muassa kymmenen vuoden välein kerättävien tietojen, aihealueen ”Perheet ja kotitaloudet” tietojen ja monivuotisten alueellisen LAU-tason⁶ tietokokonaisuuksien – toimittamisen määräaikana säilytettiin T+24 kuukautta.
25. Tietyille vuotuisille ja monivuotisille tietokokonaisuuksille on asetettu siirtymäaika vuoteen 2035 asti. Tiettyihin vuotuisiin tietokokonaisuuksiin sovelletaan 12 kuukauden määräaikaa vuoteen 2035 asti ja sen jälkeen 10 kuukauden määräaikaa. Monivuotisten tietokokonaisuuksien osalta määräaika on 24 kuukautta vuoteen 2035 asti ja sen jälkeen 18 kuukautta. Siirtymäkausilla varmistetaan täytöntöönpanon asteittaisuus ja toteutettavuus.
26. Maahanmuuttajia koskevien neljännesvuosittaisten tietojen määräajaksi on asetettu 120 päivää ja vuosittaisten kokonaisväestölukujen ja väestötapahtumia koskevien tietojen määräajaksi 60 päivää.

Soveltamisen alkamispäivä ja ensimmäinen viitevuosi

27. Koska asetus hyväksytään alun perin suunniteltua myöhemmin, sitä aletaan soveltaa 1. tammikuuta 2028. Ensimmäinen viitevuosi, joka otetaan huomioon tietojen keräämisessä asetuksen mukaisesti, on siten 2027.

⁶

[EU:n alue on jaettu paikallisiin hallinnollisiin yksiköihin \(LAU\) paikallistason tilastojen tuottamiseksi. Kyse on maakuntaa, aluetta tai osavaltiota pienemmistä, valtion alimman tason hallinnollisista yksiköistä.](#)

III LOPUKSI

28. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa on otettu täysin huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä käydyissä neuvotteluissa komission avustuksella aikaansaatu kompromissi.
 29. Kompromissi on vahvistettu kirjeellä, jonka EMPL-valiokunnan puheenjohtaja lähetti pysyvien edustajien komitean puheenjohtajalle 6. kesäkuuta 2025. EMPL-valiokunnan puheenjohtaja ilmoittaa siinä suosittlevansa valiokunnan jäsenille ja myöhemmin täysistunnolle, että neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta hyväksyttäisiin tarkistuksitta Euroopan parlamentin toisessa käsittelyssä sen jälkeen, kun kummankin toimielimen lingvistijuristit ovat tarkastaneet tekstin.
-